

Stjørdal kommune

Eierskapsmelding 2018

oktober 2018

Innhold

Innhold.....	2
1 Eierskapsmelding.....	3
2 Selskapsformer:.....	3
2.1 Aksjeselskap (AS).....	3
2.2 Kommunalt foretak (KF).....	3
2.3 Interkommunalt selskap (IKS).....	4
2.4 Interkommunalt samarbeid.....	4
2.5 Stiftelser.....	4
3 STJØRDAL KOMMUNES EIERSKAP.....	5
3.1 Oversikt eierskap:.....	5
3.2 NTE AS.....	5
3.3 Fides AS.....	6
3.4 Tangen Næringsbygg A/S.....	7
3.5 Stjørdal Fjernvarme A/S.....	8
3.6 Trøndelag forskning og utvikling AS.....	8
3.7 Oi! Trøndersk Mat og Drikke AS.....	9
3.8 Selbuskogen skisenter AS.....	10
3.9 Visit Trondheim AS (tidl Trondheim Aktivum AS).....	10
3.10 Proneo AS.....	10
3.11 Stjørdal Kulturutvikling AS.....	11
3.12 Husfliden AS.....	11
3.13 Regionalt pilegrimssenter AS.....	12
3.14 Naboer AB.....	12
3.15 Stjørdalvassdragets klekkeri SA.....	12
3.16 KomRev Trøndelag IKS.....	13
3.17 KomSek Trøndelag IKS.....	14
3.18 KLP.....	14
3.19 Interkommunalt Arkiv Trøndelag IKS.....	14
3.20 Innherred renovasjon IKS.....	15
3.21 Trondheimsfjorden Interkommunale Havn IKS.....	16
3.23 Div. andre selskaper.....	17
4 Generell vurdering.....	18
4.1 Habilitet - inhabilitet.....	18

1 Eierskapsmelding.

Eierskapsmelding defineres som det overordnede politiske styringsdokument for virksomhet som er lagt til et annet rettssubjekt, eget styre eller interkommunalt organ.

KS har tidligere gitt ut anbefalinger om oppbygging og innhold i eierskapsmeldinger og dette i stor grad benyttet i meldinga.

Eierskapsmeldingen skal være et styringsinstrument.

Eierskapsmeldingen bør inneholde:

- Selskapets formål
- Innskutt kapital og eierandel
- Annen relevant informasjon om selskapene
- Eiers mål og resultatkrav
- En vurdering av selskapet/eierskapet.

2 Selskapsformer:

2.1 Aksjeselskap (AS)

Selskapet betraktes som en selvstendig juridisk enhet.

Aksjeeierne har et begrenset ansvar for selskapsgjelden dvs. at ansvaret er begrenset til aksjeinnskuddet. Selskapets kreditorer kan bare søke dekning i selskapets eiendeler og formue for øvrig.

Styret har det overordnede ansvar for forvaltningen av selskapet.

Eierne har myndighet gjennom generalforsamlingen dvs. at kommunen som aksjeeier ikke kan gi pålegg til selskapets styre uten at dette skjer i form av beslutning i generalforsamlingen.

Organisering av virksomhet i aksjeselskap reduserer risiko for kommunen.

2.2 Kommunalt foretak (KF)

Kommunelovens kap. 11 gir regler om kommunalt og fylkeskommunalt foretak.

I likhet med kommunal bedrift etter kommunelovens § 11, er foretaket en del av kommunen som rettssubjekt og underlagt kommunestyret. Foretaket er ikke noe eget selskap med rettslig eller økonomisk selvstendighet.

Gjennom vedtektenes formålsbestemmelse fastsetter kommunestyret den virksomhet foretaket skal drive.

Kommunale foretak har ikke selvstendig partsstatus i forhold til domstoler og offentlige myndigheter.

Alle lover som gjelder for kommunal virksomhet gjelder for de kommunale foretakene.

Kommunale foretak gir deler av kommunal virksomhet større grad av fristilling fra de politiske beslutningsprosesser enn andre organisasjonsformer etter kommuneloven.

Foretaket ledes av et styre og en daglig leder. Dersom ikke kommunestyret har delegert til et annet organ å velge foretakets styre, er det kommunestyret selv som velger styremedlemmene, jfr. kommunelovens § 62, 2 ledd.

Som en del av kommunen er foretaket underlagt kommunestyrets budsjettmyndighet.

Rådmannen har ingen instruksjons - og omgjøringsmyndighet overfor styret og daglig leder.

Kommunale foretak er aktuell for virksomhet som ikke har stort omfang av offentlig myndighetsutøvelse og hvor kommunen vil ha fullt ansvar.

2.3 Interkommunalt selskap (IKS)

Lov av 29.januar 1999 nr.6 omhandler interkommunale selskaper (IKS).

Interkommunale selskap er rettslig og økonomisk skilt fra deltakerkommunene.

Hver av deltakerne har et ubegrenset ansvar for en andel av selskapets samlede forpliktelser.

Dette skiller interkommunale selskaper fra aksjeselskap, hvor deltakeransvaret er begrenset.

Interkommunalt selskap gir i forhold til aksjeselskap større innflytelse over forvaltningen av det interkommunale selskapet.

Selskapets øverste myndighet er representantskapet som består av minst ett medlem fra hver kommune. Representantskapet er eiernes organ, og deltakerkommunenes eiermyndighet utøves av representantskapet. Dette betyr at den enkelte deltakerkommune ikke kan utøve eiermyndighet direkte overfor selskapets styre eller administrasjon.

Deltakerkommunene kan gjennom representantskapet treffe vedtak som binder styret og representantskapet kan omgjøre vedtak som styret har truffet.

Styret har samme myndighet som et aksjeselskap

Kan ikke gå konkurs.

2.4 Interkommunalt samarbeid

Kommunelovens § 27 har regler om samarbeidsavtaler mellom kommuner og/eller fylkeskommuner når samarbeidet er organisert med eget styre og paragrafen gjelder bare samarbeid som ikke er organisert som eget rettssubjekt.

Flere kommuner kan inngå avtale om å løse oppgaver i fellesskap uten at det dannes et interkommunalt selskap.

Styret har begrenset avgjørelsesmyndighet og myndighet til å ta avgjørelser bare i saker som angår virksomhetens drift og organisering.

Styrets rolle og forhold til samarbeidskommunene må utformes i vedtektene.

Interkommunalt samarbeid i Værnesregionen er hjemlet i kommunelovens § 27 og 28 og har ingen eierskapsmessige forhold som gjør at rådmannen tar disse med i denne eierskapsmeldingen.

2.5 Stiftelser.

Stiftelsesloven av 15.06.01 regulerer rettsforholdet for stiftelser. En stiftelse er et selveiende rettssubjekt og har derfor ikke eiere eller deltakere.

Stiftelsen ledes av et styre oppnevnt i tråd med stiftelsens vedtekter. Stiftelsen må ha et bestemt formål og er en egnet organisasjonsform for løsning av bestemte oppgaver som man ønsker å skille ut og gi full selvstendighet.

3 STJØRDAL KOMMUNES EIERSKAP.

3.1 Oversikt eierskap:

Selskap/foretak	Selskaps form	Eierandel %	Balanseført	Årsresultat		Egenkapital	
				2017	2016	EK 2017	EK 2016
NTE AS, fra 1/1-2018	AS	13,26					
Fides	AS	85,41	635 131	2 586 000	3 474 000	49 810 000	47 225 000
Tangen Næringsbygg	AS	45,86	17 647 918	4 306 000	1 921 000	45 485 000	47 529 000
Stjørdal Fjernvarme	AS	15,00	12 546 000	-1 986 000	-3 076 000	52 181 000	54 167 000
Trøndelag Forskning og Utvikling	AS	2,00	100 000	-1 715 000	165 000	5 025 000	6 740 000
Oil Trøndersk Mat og Drikke	AS	0,93	20 000	642 000	112 000	4 258 000	3 596 000
Selbuskogen Skisenter	AS	14,40	20 000	56 000	23 000	3 054 000	2 999 000
Visit Trondheim	AS	5,65	50 000	-271 000	79 000	1 376 000	1 648 000
Proneo	AS	15,90	246 470	309 000	1 207 000	8 276 000	7 967 000
Stjørdal kulturutvikling	AS	98,04	142 500 000	1 028 000	713 000	140 235 000	139 207 000
Husfliden	AS	1,30		212 000	133 000	6 637 000	6 425 000
Regionalt Pilegrimssenter Stiklestad	AS	7,69	1 000	-67 000	99 000	195 000	261 000
Naboer AB	AB	5,88	9 798	9 000	7 000	2 353 000	2 344 000
Hell RX AS	AS	10,00	200 000	-153 000		1 847 000	
Stjørdal museum	KF	100,00					
Stjørdalsvassdragets klekkeri	SA						
Revisjon Midt-Norge	SA						
Trondheim Havn	IKS	1,83	17 606 000	26 283 000	14 464 000	893 493 000	867 211 000
Innherrød Renovasjon	IKS	25,20	2 241 750	11 328 000	8 781 000	81 538 000	70 210 000
Komrev Trøndelag IKS	IKS	8,04	108 000				
Kontrollutvalgsekretariat MN IKS	IKS		150 000				
Komsek Trøndelag IKS	IKS	5,88	20 000	250 000	38 000	4 494 000	3 219 000

3.2 NTE AS

I forbindelse med sammenslåingen av Nord-Trøndelag Fylkeskommune og Sør-Trøndelag Fylkeskommune ble det i april 2016, på nærmere bestemte vilkår, besluttet å overføre eierskapet til aksjene i Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk Holding AS (heretter "NTE") vederlagsfritt fra Nord-Trøndelag Fylkeskommune til kommunene i Nord-Trøndelag ("Kommunene"). Fylkestingsvedtaket følger vedlagt. Det er lagt opp til at overføringen av aksjene fra Fylkeskommunen til Kommunene skal skje med virkning fra 1. januar 2018. Stjørdal kommune vil da eie 13,26% og er med det den største enkelteier.

Den mest åpenbare forandringen ved overføringen av aksjene fra fylkeskommunen til kommunene, er at NTE skifter eier. NTE vil gå fra å ha én eier, Fylkeskommunen, til å ha mange mindre eiere, der ingen av eierne har en eierpost av en slik størrelse at det gir dem bestemmende innflytelse på selskapet.

Eierskapet i NTE vil være ny virksomhet for Kommunene. Kombinasjonen av at NTE er en av landets største produsenter og distributører av fornybar energi mv. og at energibransjen er en til dels komplisert bransje preget av en rivende utvikling, medfører at det å være eier i NTE vil være krevende både på kort, men ikke minst på lengre, sikt.

Det er viktig at Kommunene er innforstått med at eierskapet til NTE innebærer et stort ansvar og forpliktelser. For å ivareta dagens profesjonelle eierstyring av NTE, bør det etableres klare prinsipper for eierskapsutøvelsen. Eierstyringsmodellen som er valgt, er valgt ut ifra det

perspektivet at Kommunene skal gis mulighet til å videreføre NTE som et ledende selskap innen energibransjen. Samtidig må Kommunene også gis mulighet til å håndtere og tilpasse seg endrede rammebetingelser for NTE og samfunnet for øvrig.

Rådmannens vurdering:

Stjørdal kommune blir den største eieren med en eierandel på 13,26% fra 1.januar 2018.

Stjørdal kommune har formulert egen eier- og utbyttestrategi. Denne er vedtatt gjennom en prosess hvor et politisk oppnevnt utvalg hadde ansvaret for å se på bruk og forvaltning av fremtidige utbytter i NTE AS. I tillegg til politiske oppnevnte medlemmer bistod rådmannen utvalget i deres arbeid. Selve utbyttestrategien for NTE AS er låst i 10 år fra overdragelsesdato.

Utbyttestrategi:

Stjørdal Kommune fondsavsetter 80% av utbyttemidlene fra NTE AS (heretter kalt Stjørdal kommunes kraftfond). Fondet defineres som et bundet fond. Vedtektene for fondet er å gi langsiktig avkastning av utbyttemidlene og eventuelt bli brukt til ny kapitaltilførsel til NTE AS.

2,5 % av Stjørdal kommunes kraftfonds saldo 1.juli (fra og med regnskapsåret 2019) brukes til tiltak påfølgende år (fra og med budsjettåret 2020). I tillegg skal tiltaksbeløpet aldri være lavere enn året forut. Rådmannen innstiller på forslag til bruk gjennom innstillingen i budsjettet.

20% av utbyttet fra NTE settes av til et øremerket fond (heretter kalt Tiltaksfond NTE). Vedtektene regulerer at bruk av midlene skal gå til formål som faller utenfor investeringsbudsjettet, har engangskaraktter, ikke pådrar kommunen varig økte driftskostnader, og som gir grunnlag for kostnadsbesparelser i den ordinære driften.

Forslag til bruk av tiltaksmidlene fremmes tidligst og primært i salderingssak som fremmes i juni.

Forvaltningen av midlene delegeres til rådmannen. Samtidig gis rådmannen fullmakt til å forvalte midlene i Stjørdal kommunes kraftfond ut over de begrensninger som ligger i finansreglementet. Fondets plasseringsstrategi gjøres i tråd med statens pensjonsfond til enhver tids gjeldende regelverk. Endringen innarbeides i økonomireglementet ved første revidering. Forvaltning av tiltaksmidlene plasseres på egen bankkonto og i tråd med eksisterende finansreglement inntil bruken er vedtatt av kommunestyret.

Utbytte fra NTE skal ikke inngå i kommunens ordinære og målsatte tall for netto driftsresultat. Rådmannen skal legge til grunn konservative anslag om fremtidige utbytter i både budsjett og økonomiplaner.

3.3 Fides AS

Stjørdal Industri AS og Asvo AS (Stjørdal arbeidssamvirke) ble i 2009 innfusjonert i Stjørdal Industri Asvo AS. Foretaket skiftet navn til Fides AS i 2011.

Ifølge vedtektenes § 4 er selskapets aksjekapital kr 744.742,- fordelt på 744742 aksjer, hver pålydende kr 1,-.

Aksjefordeling etter gjennomført fusjon og emisjon og etter at de tidligere private aksjonærene er kjøpt ut er følgende:

Stjørdal kommune kjøpte, gjennom vedtak i k.sak 136/12, 75 % av aksjene som Nord-Trøndelag fylkeskommune tidligere eide. Etter dette er Stjørdal kommunes eierandel 85,41 %, de øvrige aksjer eies av Meråker kommune(14,59%).

Vedtektenes §3 "Virksomhet" siteres:

"Selskapet har som formål gjennom egen produksjon av varer og tjenester, og på oppdrag for eksterne aktører å tilby ulike former for tiltak og tjenester innen arbeidsmarkedstiltak. Tiltakene retter seg mot arbeidspraksis, tilrettelagt arbeidstrening og varig tilrettelagt arbeid. I tillegg skal selskapet erverve og eie fast eiendom med det formål å skaffe lokaler som selskapets virksomhet skal drives fra og drive utleie av fast eiendom i den grad deler av selskapets eiendom ikke nyttes til egen drift.

Verdier som skapes i selskapet skal disponeres i tråd med formålet og kan ikke utbetales som utbytte til aksjonærene."

Vedtektenes § 5 omhandler ledelse/styre. §5 siteres:

"Selskapets styre består av fra fem til syv medlemmer. Fra tre til fem styremedlemmer samt 3 varamedlemmer, velges av generalforsamlingen. Generalforsamlingen skal hvert år velge styrets leder og styrets nestleder blant de valgte styremedlemmene.

Tjenestetiden for medlemmer valgt av generalforsamlingen er to år. Tjenestetiden for så nær halvparten av disse medlemmer som mulig, utløper hvert år.

De ansatte velger to styremedlemmer blant de ansatte med to varamedlemmer. Tjenestetiden er to år."

Regnskapet for 2017 viste et overskudd på kr 2.586.000,-.

Rådmannens vurdering:

KomRev Trøndelag IKS gjennomførte selskapskontroll på oppdrag fra kontrollkomiteen i 2015. Revisors gjennomgang viser at Stjørdal kommune i all hovedsak utøver eierskapet i Fides AS i samsvar med etablerte normer for god eierstyring. Konklusjonen er basert på at kommunen utarbeider ei eierskapsmelding som inneholder minimumskravene. De har oppnevnt formannskapet som eierrepresentanter i heleide selskaper og ordføreren i de resterende.

Det er endret selskapsstruktur i 2018. Aktiviteten mot Stjørdal kommune er lagt i et eget IKS, etter vedtak i kommunestyret. Samme eierstruktur og eierprosent som i Fides AS.

3.4 Tangen Næringsbygg A/S.

Selskapet ble stiftet i 1998.

Selskapets aksjekapital er kr 34.605.000,-. Stjørdal kommunes aksjekapital er kr 15.871.000,- (nominell verdi) (kjøpsverdi/bokført verdi kr 19.471.918,-). Eierandelen er nå 45,86 %.

Vedtektenes §4 :

"Selskapets formål er å føre opp og leie ut næringsbygg på Tangen Næringspark, samt annen virksomhet som naturlig faller inn under dette."

Initiativ til etablering av Tangen Næringsbygg ble tatt av Stjørdal kommune for å styrke Stjørdals konkurransekraft i forhold til å skaffe kontorfasiliteter nært Statoil på Tangen til driftsoperatører /underleverandører innen olje/gass og teknologivirksomhet. Videre var formålet å etablere et teknologimiljø og rom for nyetableringer.

Regnskapet for 2017 viste et overskudd på kr 4.306.000,-.

Rådmannens vurdering:

Selskapet ble etablert med det formål å bygge en buffer med kontorlokaler til selskaper som ville etablere seg på Tangen, og på den måten ha tilgjengelige lokaler ved behov. Selskapet er i dag en mer ordinær aktør på eiendomsmarkedet, samtidig som tilbudet på kontorleiemarkedet er langt større enn tidligere.

Høsten 2017 kom Nord Universitet inn som en betydelig leietaker, slik at selskapets nåværende bygningsmasse er fullt utleid.

3.5 Stjørdal Fjernvarme A/S.

Selskapet ble stiftet 01.01.08.

Selskapets aksjekapital er i henhold til Brønnøysundregistrene kr 1.000.000,-. Stjørdal kommune hadde pr. 31.12.17 skutt inn kr 12.546.000,- i kapital.

I dag eies selskapet av Statkraft Varme AS (85%), og Stjørdal kommune (15%).

Selskapets vedtekt §3 "Selskapets virksomhet" siteres:

"Selskapets virksomhet er å eie og drive varmesentraler for fjernvarme med tilhørende rørlednings-og forgreiningssystemer, markedsføre og selge fjernvarme, samt enhver naturlig tilhørende virksomhet".

Regnskapet for 2017 viste et underskudd på - kr 1.986.000,-.

Rådmannens vurdering:

Hovedaksjonær Statkraft har en veldig langsiktig horisont på investeringer i selskaper som Stjørdal Fjernvarme AS, en slik langsiktighet passer inn i Stjørdal kommunes drift.

Rådmannen forholder seg positiv til kommunestyrets vedtak 17. november 2017. Ordlyd i vedtaket:

Kommunestyret ser på eierskapet i Stjørdal Fjernvarme som en strategisk posisjon og det er derfor ikke aktuelt for Stjørdal kommune å selge seg ut av Stjørdal Fjernvarme.

Statkraft og Stjørdal kommune som eiere i Stjørdal Fjernvarme utfyller hverandre, og bidrar positivt til utviklingen av Stjørdal.

Første halvår 2018 økte Stjørdal kommune sitt kapitalinnskudd med kr 11.250.000,-, slik at det totale kapitalinnskuddet i dag er på kr 23.796.000,-. Kapitalinnskuddet ble brukt til nedbetaling av gjeld.

3.6 Trøndelag forskning og utvikling AS.

Selskapet ble etablert i 2006 og er en videreføring av det tidligere Nord-Trøndelagsforskning. Selskapets aksjekapital er kr 4.990.000,-. Stjørdal kommunes andel er på 2 %.

Selskapets formål er ifølge vedtektenes § 3:

"Selskapets formål er å utvikle og formidle forskningsbasert kunnskap i samarbeid med regionale, nasjonale og internasjonale kompetansemiljø. Selskapet skal ha fokus på aktiviteter til beste for regionens næringsliv, innbyggere og offentlig forvaltning, og med et særlig ansvar for aktiviteter i Trøndelag."

Selskapets strategi og satsningsområder er forankret i forskningsmeldingen, prioriteringer i Felles fylkesplan for Trøndelag og FoU- behov i det nasjonale og regionale markedet.

Selskapet har fem faglige prioriterte områder

- Landbruksfag
- Opplevelsesnæringer
- Offentlig tjenesteutvikling
- Bedriftsutvikling og nyskaping
- Regional utvikling

Selskapet har et regionalt nedslagsfelt og er for næringslivet i Stjørdal et positivt supplement av innovativ bistand.

Regnskapet for 2017 viste et underskudd på - kr 1.715.000,-.

Rådmannens vurdering:

Stjørdal har en eierandel på 2 % og aksjetegningen i sin tid var nok mer basert på ideell støtte til et godt tiltak enn en kommersiell investering. De regionale forskningsinstituttene rolle er under vurdering som en del av strukturendringene i Universitets og Høgskolesektoren – for Stjørdal kommune er det i denne sammenheng en viktig vurdering hvordan forskningsinstituttet kan bidra til å støtte opp under Nord Universitetets satsing i Stjørdal.

3.7 Oi! Trøndersk Mat og Drikke AS.

Selskapet ble stiftet i 2005. Aksjekapitalen er kr 2 140.000,-.

Selskapet har over 100 eiere.

Stjørdal kommunes andel av aksjekapitalen er på kr 20.000,-.

Forretningsideen til selskapet er angitt i vedtektenes §3 "Virksomhet":

"OI! Trøndersk Mat og Drikke AS skal gjennom lønnsom drift, og med utgangspunkt i trønderske råvarer, bidra til økt verdiskapning ved å

- utvikle arenaer og nettverk for næringsaktørene
- fremme trøndersk mat og drikke som merkevare
- fremme teknologi- og kompetanseutvikling, produksjon og salg hos næringsaktørene".

Regnskapet for 2017 viste et overskudd på kr 642.000,-.

Rådmannens vurdering:

Stjørdal har en eierandel på 0,93 % og aksjetegningen var nok i sin tid mer basert på ideell støtte til et godt tiltak enn en kommersiell investering. Eierskapet er å anse som en positiv støtte til småskala matprodusenter og som profilering av lokalt reiseliv.

3.8 Selbuskogen skisenter AS

Selskapet ble stiftet i 1988. Selskapets aksjekapital er kr.139.000,-.

Det er 3 offentlige eiere og 9 idrettslag fra Selbu og Stjørdal.

Stjørdal kommunes eierandel er 11,17%. Dette er en nedgang fra 14,39% året forut.

Kapitalinnskudd i 2016 på kr 2.335.000,-.

Regnskapet for 2017 viste et overskudd på kr 56.000,-.

Rådmannens vurdering:

Selskapet vurderes å være i tilfredsstillende utvikling og utfører et meget samfunnsnyttig arbeid og hadde et positivt resultat i 2017. Vårt eierskap er en del av kommunens tilrettelegging for skisport og folkehelse.

3.9 Visit Trondheim AS (tidl Trondheim Aktivum AS)

Visit Trondheim er destinasjonsselskapet for organisasjoner, institusjoner, bedrifter og offentlige etater som har interesser knyttet til reiselivsnæringen i Trondheim og Trondheimsregionen.

Stjørdal kommune eier pt 5,65 %.

Regnskapet for 2017 viste et underskudd på - kr 271.000,-.

Rådmannens vurdering:

Eierskapet anses som strategisk viktig. Reiseliv (besøksnæring) er en betydelig næring i Stjørdal. Visit Trondheim, og samarbeidet mellom kommuner og næringsaktører i Trondheimsregionen, er viktig for Stjørdal. Dette gjelder spesielt markedsføring av Trondheimsregionen mot kurs- og konferansemarkedet og Trondheimsregionen som møtested.

3.10 Proneo AS

Stjørdal kommune hadde tidligere eierskap i Proneo gjennom sine aksjer i SNU AS. SNU AS er nå lagt ned og eierskapet i Proneo er fordelt mellom aksjonærene i SNU AS. Etter oppdelingen av SNU AS eier nå Stjørdal kommune 15,9% av aksjene i Proneo. Dette tilsvarer en aksjekapital på kr 246.470,-.

Det ble inngått ny samarbeidsavtale med selskapet, 3 + 1 år, fra 01.01.16.

Formål:

Bedriftsrådgivning og annen administrativ rådgivning. Proneo er gitt rollen som kommunens førstelinjetjeneste overfor både oppstartsselskaper og eksisterende selskaper.

Regnskapet for 2017 viste et overskudd på kr 309.000,-.

Rådmannens vurdering:

Eierskapet anses som strategisk viktig. Gjennom samarbeidsavtale med Stjørdal kommune har selskapet en viktig funksjon med førstelinjetjeneste til nye bedrifter/etablerere som tidligere var ivaretatt at Stjørdal kommune direkte.

Selskapet driver også næringspark og inkubator på Stjørdal, og er en sentral ressurs på prosjektbasis med en rekke mindre og større prosjekt i samarbeid med Stjørdal kommune, og andre aktører som Nord Universitetet og Stjørdal Næringsforum.

3.11 Stjørdal Kulturutvikling AS

Selskapet ble stiftet 9. januar 2009.

Vedtektenes § 4 siteres: "Selskapets aksjekapital er på kr 145 350 000,- fordelt på 29 070 aksjer hver, pålydende kr 5.000,-.

Stjørdal kommunes aksjekapital i selskapet var opprinnelig 3,5 mill.kr. Senere er det tilført aksjekapital på kr 139 mill. Stjørdal kommunes samlede aksjekapital er nå kr 142 500 000,-, slik at dagens kommunale eierandel i selskapet er 98,04 %.

Ifølge vedtektenes § 5 skal styret ha 5 medlemmer. Stjørdal kommune har 4 av medlemmene i styret. Etter forslag kan de private aksjonærer velge 1 styremedlem. Selskapet har ikke erverv som formål, dvs. at det er "ikke kommersielt" og at det ikke kan betales utbytte. Eventuelt overskudd skal gå til å styrke egenkapitalen og å sikre selskapets drift i samsvar med formålet."

Regnskapet for 2017 viste et overskudd på kr 1.028.000,-.

Rådmannens vurdering:

Gjennom flere saker og orienteringer er kommunestyret vel kjent med selskapet og videre framdrift og utvikling. Rådmannen viser til dette og gjennomførte selskapskontroller.

3.12 Husfliden AS

Selskapet har til formål å drive et husflidsutsalg i Stjørdal, samt fremme husflidssaka. Stjørdal kommune har en eierpost på 1,3 %.

Regnskapet for 2017 viste et overskudd på kr 212.000,-.

Rådmannens vurdering:

Stjørdal kommunes eierpost på 1,3 % mer en symbolsk støtte til virksomheten, og ikke først og fremst en kommersiell investering. Eierskapet er å anse som en positiv støtte til lokalt næringsliv.

3.13 Regionalt pilegrimssenter AS

Ble stiftet 30.november 2015.

Verdal kommune	100 aksjer
Stiklestad nasjonale kultursenter AS	75 aksjer
Levanger kommune	50 aksjer
Stjørdal kommune	25 aksjer
Frosta kommune	25 aksjer
Malvik kommune	25 aksjer
Nidaros bispedømmeråd	25 aksjer

Regionalt pilegrimssenter Stiklestad skal utvikle pilegrimsvandring som reiselivsprodukt langs St Olavsleden ved å:

Legge til rette for at pilegrimer får oppleve ledenes historie, kultur, natur og åndelighet

Gi pilegrimer informasjon om ledene

Utvikle vertskapet langs ledene

Markedsføre pilegrimsvandring langs ledene

Sørge for vedlikehold av ledene

Bygge bedriftsnettverk langs ledene.

Regnskapet for 2017 viste et underskudd på - 67.000,-.

Rådmannens vurdering:

Dette er en satsing som er sentral i regional utvikling av kulturbasert reiseliv og turisme.

Satsingen vil få økt betydning mot 1000-årsjubileet på Stiklestad i 2030.

3.14 Naboer AB.

Selskapet ble stiftet i 1995. Naboer AB er et utviklingselskap med 17 offentlige eiere i Jämtland og Nord og Sør-Trøndelag. Stjørdal kommune eier 100 aksjer - sum kr. 9.798 og yter et årlig driftstilskudd med f.t. SEK 52.700,-.

Den overordnede målsettingen for selskapet er å stimulere utviklingen, først og fremst innen kultur, turisme og idrett over landegrensen, samt å skape felles merverdier til aksjeeierne.

Regnskapet for 2017 viser et overskudd på SEK 9.000,-.

Rådmannens vurdering:

Naboer AB har vært gjennom en evaluering initiert av fylkeskommunene, denne bekrefter inntrykket av at selskapet er et meget nyttig verktøy for samarbeidet over landegrensen.

Prosjekter det nå jobbes med er Karolinerprosjekter, Elbanan, utvikling av samarbeidet i reiselivet med utgangspunkt i Trondheim Lufthavn Værnes mv

3.15 Stjørdalvassdragets klekkeri SA.

Selskapet ble stiftet i 1992.

Ifølge vedtektenes § 1 selskapsform" er Stjørdalvassdragets Klekkeri BA "et andelslag med vekslende medlemstall, vekslende kapital og begrenset ansvar i forhold til tegnet andel."

Vedtektenes § 2 "Formål" siteres:

”Andelslaget har som formål å eie og drive klekkeri for anadrome laksefisk for Stjørdalsvassdraget. Det kan også klekkes yngel til ferskvann i Stjørdalsvassdragets nedslagsfelt. Klekkeriet skal drives etter selvkostprinsippet.”

Andelslagets styre består av 5 medlemmer

Stjørdal kommunes andelskapital er kr.50.000,- som gir en eierandel på 8,3%.

Foretaket ble i 2013 endret til samvirkeforetak SA, tidligere var det organisert som BA – selskap med begrenset ansvar. Dette har ikke vesentlig betydning ut over at organiseringen er mer i samsvar med dagens lovverk.

Rådmannens vurdering:

Stjørdal har en eierandel på 8.3 %, og i sin tid var nok andelstegningen mer basert på ideell støtte til et godt tiltak enn en kommersiell investering.

3.16 KomRev Trøndelag IKS.

Selskapet ble etablert i 2004. Selskapets frie egenkapital er kr 1.224.000,-.

Deltakernes eierandel og ansvarsdel samsvarer med deltakernes innskudd til selskapets frie egenkapital.

Stjørdal kommunes innskudd er kr 108.000,- som gir en eierandel på 8,82%.

Selskapet har 26 kommuner samt 1 fylkeskommune som deltakere

Ifølge selskapsavtalens § 9 har Stjørdal kommune to representanter i representantskapet.

Selskapets primære formål er å dekke deltakerkommunens behov for revisjonstjenester.

”Selskapsavtalens § 4 ”Formål og ansvarsområde” siteres:

”KomRev Trøndelag IKS:

- skal utføre de lovpålagte revisjonsoppgaver for deltakerne.
- kan utføre andre revisjonsoppdrag og rådgivning for deltakerne.
- Kan utføre revisjonsoppdrag og rådgiving for andre selskaper, kommuner m.v.”

Samarbeidsavtale pkt.2 siteres :

"Deltakerne forplikter seg til å delta i selskapet og kjøpe revisjonstjenester i minimum tre år, frem til 31.12.07"

Stjørdal kommune har ikke foretatt noen vurdering av om revisjonstjenesten skal utlyses på anbud.

I april/mai 2016 fattet representantskapene i Revisjon Midt-Norge IKS og KomRev Trøndelag IK utrede sammenslåing av de to selskapene. I vedtaket fra Revisjon Midt-Norge ble det tilføyd en v for det nye selskapet. I utredningen som er gjennomført er det fokusert på hvordan et nytt selskap mulig måte, gjennom en sammenslåing av dagens to selskaper. Utredningen har særlig vurdert selskapsform, eierskap, økonomi og forpliktelser

Kommunestyret godkjente 27.april 2017 at alle aktiva og passiva i KomRev Trøndelag IKS overføres til Revisjon Midt-Norge SA. Det legges opp til en prosess som leder frem til at det nye selskapet er operativt fra 1.1.2018.

Rådmannens vurdering:

Rådmannen ser ikke noe grunnlag for endringer i forholdet mellom selskapet og kommunen.

3.17 KomSek Trøndelag IKS.

Selskapet ble etablert i 2004.

Selskapet har 20 kommuner og en fylkeskommune som deltakere.

Deltagernes eierandel og ansvarsdel samsvarer med deltakernes innskudd og selskapets frie egenkapital.

Selskapets frie egenkapital er kr 308.000,-.

Stjørdal kommunes innskudd er kr 20.000,-.

Selskapets formål og ansvarsområde er omhandlet i selskapsavtalens. § 4.

Selskapsavtalens §4 "Formål og ansvarsområde" siteres:

"KomSek Trøndelag IKS

Skal utføre den lovpålagte sekretariatsfunksjonen for deltakernes kontrollutvalg.

Kan utføre andre sekretariatsoppdrag og rådgivning for deltakerne.

Kan utføre sekretariatsoppdrag og rådgivning for andre selskaper, kommuner m.v."

Ifølge selskapsavtalens §7 har Stjørdal kommune to representanter i representantskapet.

Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner § 20 fastslår at kommunestyret skal sørge for at kontrollutvalget har sekretariatsbistand som til enhver tid tilfredstiller utvalgets behov.

KomSek Trøndelag IKS er sekretariat for kontrollutvalgene i 21 kommuner i Nord-Trøndelag, samt kontrollutvalg i Nord-Trøndelag fylkeskommune.

Kommunestyret sluttet seg 27.april 2017 til forslag til sammenslåing av KomSek Trøndelag IKS og Kontrollutvalgssekretariat Midt-Norge IKS til Konsek Trøndelag IKS.

Rådmannens vurdering:

Rådmannen ser ikke noe grunnlag for endringer i forholdet mellom selskapet og kommunen.

3.18 KLP

Alle som er kunder i KLP har en eierandel i KLP, og denne eierandelen er representert ved egenkapitalen.

Stjørdal kommunes egenkapital representerer Stjørdal kommunes eiendel i KLP.

Stjørdal kommunes egenkapitalinnskudd er kr 31.692.792,- (regnskap 2016).

Selskapets øverste myndighet er generalforsamlingen som består av valgte representanter for selskapets eiere.

3.19 Interkommunalt Arkiv Trøndelag IKS.

IKA Trøndelag ble opprettet i 1995.

Det er f.t. 37 kommuner og fylkeskommuner som er eiere.

Stjørdal kommunes eierandel er ifølge gjeldende selskapsavtale 3,20%.

Selskapsavtalens § 6 "Ansvarsfordeling" siteres:

"De enkelte deltakerne hefter med hele sin formue for sin aktuelle andel av selskapets samlede forpliktelser, jf. § 5.

Ifølge selskapsavtalens § 8 skal hver deltaker ha 1 representant i representantskapet.

Eierne betaler årlig inn et driftstilskudd. Driftstilskuddet beregnes på grunnlag av folketallet og fordelingsnøkkel fastlagt av representantskapet.

Overordnede mål og retningslinjer for driften er omhandlet i selskapsavtalens § 4 første avsnitt siteres:

"Formålet med selskapet er å legge forholdene til rette for eiernes rasjonelle, funksjonsdyktige og effektive gjennomføring av arkivlovens intensjoner og bestemmelser. Selskapet skal kunne fungere som arkivdepot for eiernes papirbaserte og elektroniske arkiver og sørge for at materialet blir gjort tilgjengelig for offentlig bruk, forskning og andre administrative og kulturelle formål".

Rådmannens vurdering:

Rådmannen ser ikke noe grunnlag for endringer i forholdet mellom selskapet og kommunen.

3.20 Innherred renovasjon IKS.

Stjørdal kommune ble medlem i Innherred renovasjon i 1998 og betalte da ett engangsbeløp på kr 2.241.750,- (kr 125,- pr. innbygger).

Stjørdal kommune var før stiftelsen av Innherred renovasjon IKS medlem i det tidligere selskap Innherred Renovasjon stiftet i 1985.

Eierandelen til den enkelte kommune er begrenset til innskuddet.

Ifølge selskapsavtalens § 6 "Ansvarsfordeling" hefter deltagerne "for selskapets forpliktelser i forhold til innbyggertallet dersom ikke annet er særskilt avtalt ved oppstarten av selskapet".

Forholdstallet for ansvar og eierandel for Stjørdal kommune er 25 %.

9 kommuner er deltagere i Innherred renovasjon IKS. Retura IR AS og Bruktbo renovasjonsservice AS er heleide datterselskap av Innherred Renovasjon, dessuten har selskapet eierposter i flere andre selskaper. Blant annet 50 % eierskap i Trøndelag Gjenvinning AS sammen med Børstad Transport AS, som også har 50 % eierskap.

Etter forurensingsloven er kommunene pålagt et ansvar for innsamling og behandling av forbruksavfall og håndtering av spesialavfall.

Selskapsavtalens §4 "Formål og ansvarsområde" siteres:

" Innherred Renovasjon har som formål å ivareta deltagerkommunenes lovpålagte oppgaver innenfor avfallssektoren. Selskapet kan også utføre andre oppgaver innenfor fagområdet renovasjon eller beslektete områder. Dette må ikke medføre kostnader som fører til økt renovasjonsgebyr. Selskapet kan drive behandling av kloakkslam for de av deltagerkommunene som ønsker slik tjeneste. Selskapet kan etter vedtak i representantskapet opprette aksjeselskap eller delta i slike der dette er formålstjenlig for å ivareta sine interesser innenfor tjenesteområdet. Definisjonen av formål og ansvarsområde er uttømmende. Styret og representantskapet har ikke myndighet til å fatte vedtak på områder som ikke er nevnt ovenfor.

Oppgave tillagt deltagerne i følge særlov, vil betinge hjemmel i særlov som vilkår for at oppgaven kan overføres til interkommunalt samarbeid.

(Lov § 4)"

Stjørdal kommune har 3 medlemmer i representantskapet.
Renovasjonsgebyrene vedtas i deltakerkommunen.

Regnskap 2017 viser et overskudd med kr 11.328.000,-.

Rådmannens vurdering:

Resultatutviklingen i dette selskapet fortsetter å bedre seg. Viktig at kommunen som største eier (25%) utøver et aktivt eierskap.

3.21 Trondheimsfjorden Interkommunale Havn IKS.

Trondheimsfjorden Interkommunale Havn IKS er et interkommunalt selskap eid av kommunene Trondheim, Orkdal og Stjørdal.

Selskapet ble opprettet i januar 2006. Med virkning fra 01.01.2013 er selskapet utvidet til også å omfatte tidligere Indre Trondheimsfjord Havn (ITH), jfr k.sak 99/12.

Stjørdal kommunes eierandel er etter fusjonen 1.83 % og eierkommunene hefter for selskapets forpliktelser i henhold til sin eierandel.

Stjørdal kommunes innskuddsplikt skjedde ved overføring av havneanlegg, havnearealer, terminalbygg og innretninger til selskapet, jfr. selskapsavtalens pkt. 1 - 4 "Deltagernes innskuddsplikt".

Selskapet har som formål "å samordne all kommunal havnevirksomhet innenfor samarbeidsområdet. I tilknytning til dette skal TIH på vegne av deltakerkommunene ivareta alle forvaltningsmessige og administrative oppgaver som etter havne- og farvannsloven påligger kommunene, samt håndheve de bestemmelser som etter havne- og farvannsloven med forskrifter Gjelder innenfor kommunenes felles havnedistrikt."

Selskapsavtalens 1 - 2 Formål siste setning siteres:

"For at havnen skal kunne opprettholde og videreutvikle trafikkgrunnet, skal TIH kunne engasjere seg i alle former for havnetilknyttet virksomhet, herunder samferdselsspørsmål og næringsutvikling som innenfor samarbeidsområdet finnes hensiktsmessig og økonomisk fordelaktig for havnefellesskapet og det næringsliv havnen skal betjene."

Representantskapet består av 18 medlemmer hvorav Stjørdal kommune har et medlem. Styret har nå 8 medlemmer. Etter fusjonen er det etter vedtektene 4 av medlemmene komme fra Trondheim, Orkdal, Stjørdal eller Malvik kommuner.

Regnskapet for 2017 viste et overskudd på kr 26.283.000,-.

Kommunestyret har i plan for selskapskontroll for 2012 – 2015 vedtatt gjennomføring av selskapskontroll for kommunens eierskap i dette foretaket.

Trondheim Havn ble i september 2013 status som «utpekt havn». Det innebærer at Trøndelags regionale havneselskap vil kunne prioriteres når Regjeringen skal investere i havner for at disse skal bli mer effektive knutepunkter.

Rådmannens vurdering:

Trondheim Interkommunale Havn IKS er et samarbeid mellom kommunene Stjørdal, Trondheim, Orkdal, Malvik, Levanger, Verdal, Steinkjer, Leksvik, Verran, Frosta, Inderøy, Frøya og Namsos. Det interkommunale samarbeidet som er etablert gjennom Trondheim havn anses som viktig for Stjørdal gjennom driften av Stjørdal havn og som samarbeidsorgan i Trøndelag for havnetilknyttet virksomhet og utvikling av effektive logistikknutepunkter.

Felles eierskap og samarbeid om havnevirksomhet og sjøtransport sikrer utviklingskraft som kommer hele regionen til gode, og øker muligheten for gjennomslag i store samferdselssaker både regionalt og nasjonalt. Det er på denne bakgrunn viktig at Stjørdal er en aktiv eier og påvirker selskapets utvikling fremover.

3.23 Div. andre selskaper.

I kommunens balanseregnskap er også bokført noen små aksjeposter som

Sogn studentby Oslo	kr.	1,-
Biblioteksentralen A/L	kr.	1,-
Trønderfrukt A/L	kr.	1,-
Orkla Industri	kr.	10,-

4 Generell vurdering

Ulike former for selskapsorganisering av kommunale tjenester er et virkemiddel i kommunens arbeid med tjenesteproduksjon og effektivisering.

De fleste selskaper som Stjørdal kommune har eierskap i, er selskaper opprettet for utførelse av samfunnsmessige eller interne oppgaver. Stjørdal kommune er i liten grad engasjert i virksomheter med høy risiko. Vårt fremtidige eierskap i NTE vil være i en særstilling når det gjelder behov for oppfølging.

Stjørdal kommune er ingen operatør på aksjemarkedet. Dette ligger også utenfor kommunens kjernevirksomhet. Stjørdal kommune har utøvd en forsiktig finansforvaltning i tråd med gjeldende retningslinjer. Noen av kommunens eierskap i selskaper er mer motivert ut fra å gi støtte enn forventning om avkastning.

Det er en utfordring i et eierskap å finne forsvarlig balanse mellom selskapenes behov for frihet og eiernes behov for styring og kontroll. Bedriftene må ha en mest mulig fri rolle for å kunne drive på en forretningsmessig effektiv måte. Samtidig må kommunen ikke miste muligheten for overordnet politisk styring og kontroll.

Eiernes hovedoppgave er å trekke opp de overordnede målene og hovedstrategiene for virksomheten som helhet.

Utøvelse av samfunnsansvar er en viktig faktor å ivareta i kommunalt eierskap.

KS heftet "Samfunnsansvarlig forretningsdrift - i balanse mellom børs og katedral" gir følgende definisjon av samfunnsansvar:

"Generelt kan samfunnsansvar knyttes til forventninger fra samfunnets side om at bedrifter bør ta et ansvar som går utover kortsiktig profitt. Å ta hensyn til de økonomiske, miljømessige og sosiale konsekvenser av virksomhetens aktiviteter bør være en del av den totale driften."

Måling, rapportering og kommunikasjon vil ofte være en forutsetning for å kunne utnytte samfunnsansvar strategisk. Det krever at man må fastsette konkrete og etterprøvbare mål for samfunnsansvaret.

Eierstrategi skal tydeliggjøre eiers styringssignaler til selskapets styre.

For aksjeselskaper er det gjennom generalforsamlingen at kommunen formelt sett kan utøve eiermessig styring. Det er generalforsamlingen som velger styret i selskapet.

Andre virkemidler for eiermessig styring er knyttet til utformingen av vedtekter, instruksjoner og andre styringsdokumenter for fastsettelse av rammer og nærmere regler for styret og daglig leder.

For interkommunale selskaper er det gjennom representantskapet at kommunen kan utøve eiermessig styring. Det er representantskapet som velger styret.

Det er viktig at det etableres retningslinjer som sikrer at kommunens representanter i selskapenes styrende organer målbærer kommunens forventninger og målsetninger.

4.1 Habilitet - inhabilitet

I KS sin anbefaling om eierskap, selskapsledelse og kontroll av kommunalt/fylkeskommunalt eide selskaper og foretak Nr 14 Habilitetsvurderinger og politisk representasjon i styrene tilrås det flg: *"Det er opp til hvert enkelt eierorgan (representantskap/generalforsamling) å avgjøre hvilken type kompetanse et styre skal ha. I utgangspunktet anbefales det å unngå situasjoner der styrets medlemmer jevnlig blir vurdert i forhold til forvaltningslovens regler om habilitet og derfor kritisk*

vrderer bruken av ledende politikere i selskapsstyrene. Det anbefales at styrene etablerer faste rutiner for å håndtere mulige habilitetskonflikter, og at kommunestyret oppretter en valgkomité som innstiller til det organ som skal velge styrerepresentanter.

At en person er inhabil innebærer at vedkommende ikke kan tilrettelegge saksgrunnlaget eller treffe avgjørelser i en sak. Loven fastslår at en person er inhabil når han leder eller har en ledende stilling, er medlem av styret eller bedriftsforsamling, for et selskap som er part i saken og ikke helt ut eies av stat eller kommuner, eller er en forening, sparebank eller stiftelse som er part i saken.

Kommunens valg av represententer bør gjenspeile selskapenes behov for økonomisk, juridisk og bransjemessig kompetanse.

I selskaper hvor kommunen har eierinteresser og såfremt Kommunestyret/formannskapet ikke har gjort særskilte valg, velges ordføreren til å representere kommunen på generalforsamlingene. Som vara for ordføreren oppnevnes varaordføreren, jfr.k.sak 54/2016.

Kommunestyret gjør vurderinger rundt kommunens ulike eierskap gjennom en årlig behandling av eierskapsmelding.

Ved større enkeltsaker og saker av stor strategisk betydning for det enkelte selskap, legges det frem egne saker for Formannskap/Kommunestyret.

Flg. prinsipper er tidligere vedtatt for godt eierskap.

- Prinsippene gjelder uavhengig av selskapsform og legges til grunn for alle eierskap hvor kommunen har vesentlige eierinteresser.
- Aktiv eierstyring krever tverrpolitisk forståelse av hvorfor kommunen er engasjert i selskapet.
- Eier formulerer overordnede strategier og mål for selskapet
- Selskapets virksomhet skal fremgå av vedtektenes formålsparagraf.
- Styret er ansvarlig for realisering av målene.
- Selskapet skal være bevist sitt samfunnsansvar.
- Det skal være åpenhet knyttet til kommunens eierskap f.eks. valg av styre og godtgjørelse til styret.
- Eier bør fremme sine interesser gjennom generalforsamling og representantskap.
- Formannskapet velger kommunens kandidater til valg i generalforsamlinger og styrer. Det er viktig at kommunens valg av representanter gjenspeiler selskapenes behov.
- Politisk vedtatt eierstrategi binder deltakerne i generalforsamling og representantskap.
- Eierskapsmelding utarbeides om kommunenes samlede eierskap. For å utøve aktiv eierskap skal eierskapsmeldingen revideres ved behov og minimum årlig.
- Eierskapsmeldingen skal vedtas av kommunestyret.
- Administrativ kontaktperson for kommunens eierskap utpekes av rådmannen.